

BUTLLETÍ

ANY VI * NÚM. 25 * JUNY 1990

del

Definir-se

**CENTRE
PARROQUIAL**

**ST.
JOAN
D'HORTA**

El properat dia 6 de maig, al nostre Temple parroquial, fou ordenat sacerdot —dins el marc d'una celebració solemne i festiva— un jove de 25 anys, Mn. Jesús Navarro i Guareño, que restarà entre nosaltres com a Coadjutor de la Parròquia.

Fa pensar, això. Es un fet singular, desgraciadament massa singular, el d'aquests joves —tambè el d'algunes noies, en un altre camp— que s'entreguen lliurement, generosament i exclusivament al servei de Déu, de la comunitat dels creients i de tots els homes, amb un gènere de vida que els distingeix totalment de tots els altres. No cal admirar-los, o, si es vol, són tan admirables com tots aquells homes i dones que, havent descobert la crida de Déu en les seves vides, segueixen amb fidelitat la ruta

estil cristià

per Mn. Xavier Roselló

que se'ls traça en els diversos camps de l'activitat humana: individual, familiar, laboral, social.

La crida —la vocació—, sigui quina sigui, és sempre un do que s'ha d'agrair i s'hi ha de correspondre, per allò que "amor amb amor es paga". I el cert és que tots hem vingut a l'existència amb una finalitat, amb una missió —o més d'una— a aconseguir, ja que Déu no fa mai res en va, només perquè sí. L'important, doncs, és descobrir el disseny que Déu té per a cadascú. Descobrir-lo i acceptar-lo amb esperit de col·laboració és el camí que condueix a la pròpia realització, a ser el que un ha de ser, i és la font de l'autèntica felicitat, la d'ara i la de més enllà.

Hi ha una crida, una vocació, general, per a tothom, a assolir la destinació última de la pròpia vida, que és la "glorificació dels fills de Déu". I posar els mitjans

*Feliu i Codina, 7 i 9 * 08031 Barcelona * Telèfon (93) 427 73 27*

Ordenació del nou prevere

El quart diumenge de Pasqua, diada del Bon Pastor, la nostra Parròquia visqué, a partir de les 6 de la tarda, un acte dels més solemnes que recordem de molts anys: el bisbe auxiliari de Barcelona, Mns. Lluís Martínez i Sistach, consagrà prevere el diaca que, des de feia uns mesos, col·laborava a les tasques apostòliques de Sant Joan d'Horta, Mn. Angel Jesús Navarro i Guareño.

Més d'una hora abans de començar la cerimònia, als voltants de l'església hi havia molt de moviment, ja que la gent anticipava l'anada al temple, tement no trobar lloc. Es respirava un aire festiu. Els llums encesos de les capelles laterals, les flors, els sons de l'òrgue, l'eficient servei d'ordre...

L'ambient d'emoció i expectació ja es vivia abans de començar la missa, amb l'assaig de cants i la impaciència continguda per veure entrar en processó el bisbe amb el diaca i tots els seus acompanyants. Al moment de començar la processó, el temple estava ple de gom a gom; hi havia també gent a dalt al cor. Entre els sacerdots acompanyants, hi veiérem el Vicari Episcopal de la Zona al costat del nostre Sr. Rector, rectors i vicaris de les parròquies de l'Arxiprestat i d'altres, i una multitud de companys i amics.

Començà el ritu, i els fidels el podien seguir còmodament

Continua a la pàg. 31

necessaris per a aconseguir-la és el gran encert de la vida personal, és la saviesa de què ens parlen els Llibres Sagrats. Es haver descobert el sentit transcendent de l'existència, la raó última de la ciència, de l'art, de l'amor i de la vida.

Però hi ha també, per a la vida present, les altres vocacions particulars, individuals, que són els mitjans, els camins que aconduïen a la consecució d'aquella. Són els gustos, les inclinacions, les aptituds, el temperament, la cultura, l'entorn social i fins els mitjans econòmics, amb els quals hom ha de servir a Déu i al próisme. Així s'adquireix la pròpia personalitat, la pròpia definició. En una paraula, així és possible deixar de ser un per convertir-se en algú, sobretot quan es posen aquests recursos al servei del bé comú, al servei de l'entitat de la qual un és membre.

Per això és tant de desitjar que tots els socis del Centre Parroquial siguin actius de debò, que no siguin uns anònims i passius col·laboradors, que no siguin només un grup de gent, sinó una associació de persones que, cadascuna segons la pròpia vocació, treballin per al millorament de totes les activitats de la Casa.

El Consiliari

Visita a Girona

En el nostre peregrinatge pel llarg i ample de les terres i contrades de Catalunya, aquesta vegada hem fet una visita cultural a la tres vegades immortal Girona i els seus monuments històrics.

En arribar ja ens esperava una senyoreta guia, molt ben documentada per cert, que ens acompanyà tot el matí i ens explicà les vicissituds de la història gironina. Hem visitat la Catedral, sant Pere de Galligants, sant Feliu o Félix i el barri jueu o Call, a més d'una casa particular de la família Laporta, transformada en un museu magnífic. Els baixos recuperats de l'època medieval i el pis d'un aire noucentista molt acollidor.

La ciutat de Girona posseeix mostres artístiques de totes les èpoques:

— Restes del mur ciclopi, construït pels ibers, quatre o cinc centúries abans de Jesucrist.

— De l'època romana, dos sarcòfags de marbre blanc.

— L'art romànic: torre de Carlemany, claustres de la Catedral i de St. Pere de Galligants.

— Els banys àrabs.

— Els carrers i cases construïts pels jueus.

La història de Girona ha patit alts i baixos, degut al seu caire de ciutat de pas, entre d'altres, per les invasions dels francesos, o "gavalxos", com ells els diuen, despectivament.

Junts cap al 1991

Un any més arriba la Festa Major de la nostra Entitat, Sant Lluís Gonçaga, que celebrem el dia 21 de juny.

Aquesta vegada la "Festa" crec que ens hauria de fer sentir una renovada motivació del fet de ser socis del Centre, i també fer-nos sortir, des del més profund de nosaltres mateixos, la voluntat d'examinar què representa aquest compromís. El Centre ens necessita, en cos i ànima, i molts de vosaltres ho sabeu.

L'any vinent, 1991, celebrarem el 125è aniversari de la fundació del Centre. És una efemèride en què no podem ni volem deixar la pàgina en blanc.

Actualment estem estructurant una comissió per organitzar els diferents actes que l'aniversari es mereix. I és aquí on us vull demanar sincerament la vostra valuosa participació. Penseu que la història de tants anys de la llarga vida de l'Entitat ha estat forjada gràcies a la dedicació de gent com vosaltres. A ells, no els podem oblidar. Procurem fer-nos seguidors de la mateixa història, i de ben segur que quedarem plenament satisfets en pensar, cadascú de nosaltres, que hem estat part vital per a continuar-la.

Espero veure-us en el transcurs del seguit d'actes que farem aviat, per la Festa de Sant Lluís d'enguany. Mentrestant, rebeu la meua cordial salutació.

Sant Lluís, ajudeu-nos. Visca el Centre.

Enric Roig i Martí, President

Després de dinar, hem fet una breu visita al Santuari de la Mare de Déu dels Angels, des d'on s'albira una vasta

panoràmica de les terres gironines, des del mar fins a la muntanya.

En PAU

Excursió a la Costa Brava

Fa temps, tothom esperava l'excursió a la Costa Brava.

L'any passat hi havíem d'anar i una malaurada vaga d'autocars ens la va espantillar. Però no és mai tard si a la fi s'hi arriba! Aquest cop —el dissabte 28 d'abril del 1990— ens ha acompanyat el bon temps.

Des del far de Sant Sebastià el Mar Blau hem pogut contemplar.

Mira, Llafranc! I, allà, Calella! I, allí, al fons, els pisos de Palamós! Oh, que bonic!

*Que pararem a Calella?
ens pregunten ell i ella.*

Es clar que hi pararem! Quina passejada més atractiva! Calella de Llafranc encara té aire de poble mariner. Quin goig fan els seus carrers i placetes! Ens recava haver de marxar. Hem fet un retard de tres quarts d'hora per causes imprevistes.

*Fins a Sant Feliu no es pot parari!
Allí ens espera el dinar.*

Ben entaulats sota un cobert del passeig del Mar de Sant Feliu de Guixols, hem gaudit d'un bon dinar.

*A la tarda, el bo i millor!
Un passeig per S'Agaró.*

I que n'és, de bonic, aquell passeig de ronda, tot contemplant els roquissers on baten les onades, avui suaus, altres vegades embravides! I què en direm de les torretes i els hotellets? Cada edifici mereix deu estrelles! Ai, si fóssim rics! Ens veurien sovint per aquells indrets! Bé, quan ens toqui la "primitiva", ja farem un canvi de vida.

*Farem la darrera parada,
que ha estat molt aprofitada.*

Si, senyors! Hem begut aigua de Caldes de Malavella, hem visitat les termes romanes i hem comprat floretes.

Tot colois i alegrets, fem via cap a Horta, el millor racó del món.

Roda-soques

teatre

El "nostre" públic

Durant els mesos de març i abril vam fer dues actuacions fora del C.P.H. El Grup Infantil, el dia 13 de març, va actuar al Col·legi Mare de Déu del Coll, amb l'obra **Miles Gloriosus**, de Plaute, amb força divertiment del públic.

La segona actuació va ser del nou Grup d'Adults, a la presó de Wad-Ras (la de dones), el dia 7 d'abril, amb l'obra **Seis hombres para un destino**, de creació col·lectiva, amb un gran èxit tant de públic com d'actuació. La

nostra satisfacció va créixer en veure que algú reconeixia el treball que ens ha costat als dos representants de Teatre tirar endavant aquesta secció. Tot el grup vam treballar molt durament per aconseguir un producte digne. I vam agrair. No sols el públic es va acontentar amb aplaudir, sinó que també ens van fer una crítica. I una crítica ben construïda, amb base.

On menys ens ho esperàvem, hem trobat recolzament. El recolzament necessari per saber que no ens hem equivocat.

Tota aquesta experiència ens ha fet reflexionar que no sempre qui té més facilitats a la vida té més cultura. No sempre qui té més oportunitats les sap aprofitar sense enganyar el company.

El públic de Wad-Ras, que ens feia respecte, ens ha arribat al cor. Es el "nostre públic", el nostre estimat públic. Potser perquè mai ningú fins ara, no ens havia dispensat un acolliment tan sincer, tan espontani.

Marc Antoni i Erènia Font

fotografia

Activitats fotogràfiques

Si voleu concursar en el 18è Concurs Nacional de Diapositives, podeu enviar-nos-ens tres al Grup Fotogràfic Horta, carrer del Vent, núm. 10, 08031 Barcelona. El plaç d'admissió acaba el dia 9 de juny. El dia 10 vindrà el jurat a fer la classificació. Lliurament de premis: el dia 17, a les 12.30 hores, al local social del C.P.

Tal com ja havíem anunciat, l'amic Vallhonestà exposa un repertori de les seves obres fotogràfiques, que foren molt ben acollides. El

Us donem, seguidament, la puntuació dels nostres concursos mensuals. Les fotos s'exposen cada mes al caté del Centre,

tema era suggeridor: l'Horta antiga que encara subsisteix.

El company Jaume Puig també ens ha demostrat el seu art en una acurada col·lecció de fotografies de temes diversos.

Març de 1990:

1. Josep Romero, 94 punts.
 2. Ernest Sitjà, 90.
 3. Carme Ballester, 90.
 4. Dora Serra, 87.
 5. Pere Solé, 85.
 6. Jaume Caminal, 84.
 7. Jaume Puig, 79.
 8. Bernat Torrecilla, 71.
 9. Ramon Sebastià, 70.
 10. Víctor Pérez, 79
- Tema: Boires.

Abril de 1990:

1. Ernest Sitjà, 108 punts.
 2. Gaspar Aguiló, 97.
 3. Dora Serra, 94.
 4. Carme Ballester, 93.
 5. Miquel Marco, 92.
 6. Tino Martí, 90.
 7. Alba Ruiz, 90.
 8. Jaume Caminal, 89.
 9. Joan Ramon, 88.
 10. Pere Grau, 87.
- Tema: Lliure.

**Amb la col.laboració de
Benestar Social de la Generalitat de Catalunya,
hem organitzat diferents conferències-col.loqui:**

3 abril 1990, 9 del vespre:

Prevençió a la depressió, a càrrec de la Dra. Herminia Gomà.

16, 23 i 30 maig 1990, 4 de la tarda: *La salut de la gent gran.*

22 de maig i 19 de juny, 9 del vespre: *Menopàusia i andropàusia.*

El local és obert a tothom.

Francesc Vintró i Artigues

El soci núm. 21 del C.P. d'Horta és Francesc Vintró i Artigues, nat el 3 de juny del 1925.

Es fill d'Horta i coneix molt bé el barri i la seva història. Diu que va néixer el carrer Dolça, núm. 12.

— On és aquest carrer?

— Ara, enlloc, ja que actualment porta un altre nom. Es el final del passeig de Maragall. Abans, des de Sant Alexandre, la cantonada de can Gaig, fins al pont, on ara hi ha un encreuament encreuament en totes direccions, en deien carrer Dolça. Els terrenys on estan construint una casa de pisos, temps enrera la fàbrica de can Salvatella, havia estat la primera estació dels tramvies que anaven d'Horta a Sant Andreu. Allí s'agafava el tren per anar a la ciutat de Barcelona. Diem anar a la ciutat, perquè Horta no en formava part encara; era un poble amb ajuntament, totalment desvinculat de la capital.

— Els teus pares també eren d'Horta?

— La família Vintró ve de Sant Andreu. Els avis Artigues vingueren a Horta quan ple-garen el negoci que tenien al carrer Tapissèria.

— Tens germans?

— En tenia dos: l'Agustí, que era soci dels Lluisos, va morir l'any 1946, als 23 anys. Una peritonitis. Quan ja semblava haver superat l'operació, es complicà la ferida, una

infecció interna, i no hi va haver res a fer. Era el moment que començava a aplicar-se la penicil·lina, un medicament que calia importar de Suïssa i mig de contraband. Total que, malgrat tots els esforços que a recuperar-lo, ningú no se'n sortí i ens deixà en plena joventut. L'altre germà, en Josep, va morir ara fa dotze anys.

— ¿Quan començares a venir pels Lluisos?

— Recordo que l'any 1934 ja hi jugava en l'antic pati. Va ser l'any que vaig perdre els pares. Amb divuit mesos enterràrem el pare, l'àvia i la mare. La tia Tuietes va venir a viure amb els meus germans i amb mi. El nostre tutor va ésser el cosí germà del pare, en Francisco Guix, el que anys més tard seria el meu sogre. Jo sempre anava a casa seva, al carrer Chapi, i aleshores passava les hores d'esbarjo als Lluisos on hi tenia els meus amics: en Piqué, en Comas, en Magrans, l'Eusebi Martí, en Mariano Bonet... El sogre, però, preferia anar a can Guineueta, la gran masia on podia recórrer el bosc i anar de cacera, cosa que li agradava molt. Jo l'havia acompanyat moltes vegades.

— Ja no existeix aquesta masia?

— No. La casa era al bell mig d'on ara s'aixequen aquestes macroviviendes del districte Nou Barris, repartit entre el polígon de la Guineueta i el de Canyelles.

— ¿Oï que tota la muntanya, fins dalt a can Rius, era del senyor Guix?

— Sí, encara és nostra. Abans de la guerra era un frondós bosc. Durant els anys bèl·lics, la gent va anar tallant els arbres per tal de tenir combustible. Després del 39, hi replantàrem 400.000 pins que foren incendiats tres o quatre vegades. Se'n salvaren alguns cap al sector de llevant. Fa pocs anys, l'extingida Corporació Metropolitana en va replantar bastants. Per ara s'aguanten!

— Ara hi passa una carretera, per aquella zona.

— Sí; s'hi ha construït la carretera que va fins al cementiri de Cerdanyola. Passa pels terrenys de can Ferrer i part dels nostres —els de sota de can Rius—, que tots han estat cedits a l'Ajuntament. Nosaltres volíem fer una ciutat jardí a sobre de can Guineueta, però no ens en donaren el permís. Ara, tota la zona s'anomena "Parque Forestal de Nueva Creación" —així s'inscriví als anuvis de l'any 1976—. Tot és erm, però. Encara ens pertany, mentre no paguin.

— Tornem a Horta, als Lluisos?

— De petit, hi anava força, com ja t'he dit. Després dels vuit anys vaig entrar al pensionat dels Salesians de Mataró fins l'any 1936. Durant tota la guerra vaig viure a Vallromanes, en una casa llogada. Els sogres també mar-

xaren d'Horta. Visqueren a Premià i a Tona.

— *¿Qui va quedar a la casa del carrer Chapi?*

— L'habitaren en Ferran Toboso amb la dona i els fills. L'any 39 jo vaig tornar al carrer Dolça, amb la tia i els germans. Vàrem entrar als Lluïsos novament, com a aspirants. Vaig jugar a ping-pong una temporada.

— *Vas fer teatre?*

— Una mica, amb el senyor Lamor com a director. A les primeres representacions de La Passió, hi feia els papers d'un apòstol —no recordo quin—, un sacerdot i el bon fill. El mal fillde era en Jeroni Bonany.

— *Alguna anècdota?*

— Recordo que vaig fer una comèdia amb el paper de galant. Havia de cantar. Ho feia veure. El que cantava era en Joan Martínez, ja que jo no me'n sortia. També recordo que m'havia fet uns bons tips de picar el formigó de l'antic frontó, juntament amb en Comas i l'Eusebi Martí. Vàrem treballar de valent per a construir l'escoltilló de l'antic teatre. Vaig prendre part en diversos tomejos d'escacs.

— *I les cartes?*

— A les cartes, mai! Jo només mirava com jugaven al subhastat. També anava d'excursió amb mossèn Tintó i la colla de companys. Amb en Comas hi va haver molta amistat. El seu pare sempre acompanyava el sogre quan viatjava. Era el xofer suplent. El sogre volia conduir sempre, però portava el xofer al costat per si es presentava alguna emergència.

— *Vas fer la "mili"?*

— Durant tres anys menyos un dia. Vaig entrar voluntari per poder escollir el lloc més

convenient. Estava a Intendència, al Parc de la Ciutadella. En aquells moments, a molts soldats els tocava anar cap al Pirineu, perquè hi havia les guerrilles dels "maquis". Jo em vaig quedar al Govern Militar, gràcies a les recomanacions del sogre, que coneixia força el tinent coronel, ajudant del general Solchaga.

— *I després?*

— En acabar el servei vaig muntar la fàbrica de gèneres de punt al carrer Fulton. Em vaig casar i em vaig dedicar de ple a la família. Vàrem formar part dels primers equips de matrimonis. Si no ho recordo malament, anàvem plegats amb els Homar-Giol, una parella de la Font d'en Fargas, uns altres del carrer del Vent dels quals no recordo els noms en aquest moment. Plegàrem del grup quan començaren a emmalaltir els sogres. Van estar una colla d'anys molt delicats i necessi-

taven totes les nostres atencions. Després vàrem estar dos anys fora del barri mentre ens reconstruïren la casa, i ara ja estem molt desvinculats. Sóc soci dels Lluïsos i del Foment, del qual sóc membre de la Junta des de fa 30 anys. No assisteixo més que a les reunions pertinents. Des de primers d'any que hi hagué el canvi de president i vaig demanar la substitució de vice-president, tan sols sóc vocal assessor. Vull dir que, tot i essent soci de les dues entitats, no faig vida social en cap d'elles. No per res especial. Tan sols que les circumstàncies i la vida familiar està encarrilada d'aital manera que no tenim vinculació amb cap local d'Horta, tot i que conec bé la vida quotidiana dels Lluïsos i tot el magnífic treball que s'hi duu a terme. M'agrada rebre el butlletí i llegir-lo. La meua cunyada treballa per la Secció de Manualitats i en parla amb entusiasme.

— *Sabem que Convergència està ubicada en els locals de Can Gras, que et pertanyen. No ets un dels afiliats?*

— Jo no em poso en política. Tinc els locals arrendats i res més.

— *Parlans de Can Gras.*

— Can Gras és una de les poques masies de l'antic nucli d'Horta. Antigament va ser el local socials dels Paletes d'Horta, durant la guerra l'habitava la FAI. Al 39 la feu servir la Secció Femenina de la Falange, més tard hi vaig instal·lar la fàbrica i ara torna a acollir un partit polític.

— *No es pot recuperar com a masia?*

— Això és el que jo voldria. Vaig proposar-ho a l'Ajuntament, però no em donen per-

mís. Sembla ser que la seva situació obstrueix el projecte de remodelament de la plaça Santes Creus i el seu entorn. Precisament, demà presentaran el projecte a l'opinió pública. Vine a la reunió.

He anat a la trobada i he vist la maqueta de l'esmentat projecte. Sembla que s'intentarà reconstruir la Riera d'Horta com era anys enrere, amb el pont del carrer Fulton i unes vies d'accés per als cotxes a la dreta i a l'esquerra, motiu pel qual desapareix la masia

de can Gras i la gasolinera de can Magrans. També desapareix tot el bloc de cases de la plaça Eivissa on hi ha la sabateria, la cristalleria, la peixateria i un petit hostal.

Tot això és un projecte. Una maqueta. No sé pas si ho veurem mai realitzat.

— *Amic Francesc Vintró, gràcies per les teves explicacions. Ens agradaria tornar a veure-us sovint, a tu i a la teva família, pels Lluisos, la casa de tots.*

Dora Serra

Festa per a una centenària

La senyora Ros ha complert cent anys i ho hem celebrat. Va néixer el 3 d'abril de 1890 i el seu nom és Carme Castellà i Cristià.

Es una assídua a les nostres excursions mensuals. No vol la mà de ningú per a ajudar-la. Es fia més del seu bastó.

Té bona memòria i molta energia.

Avui, dia del seu homenatge, l'han acompanyada els seus tres fills, els néts i els besnéts. La sala del ping-pong era plena a vessar d'amics i parents. Ha rebut molts obsequis. El més destacat ha estat, sens dubte, una medalla d'argent que se li ha entregat en nom del president de la Generalitat de Catalunya, el Molt Honorable Jordi Pujol.

Li hem fet unes quantes preguntes que ella ha contestat amb una gran seguretat. Tenia ganes de contar-nos la seva història i fins i tot l'amoinaven tants de petons i felicitacions.

La senyora Ros, la Carme, va quedar orfe a l'edat de deu anys. L'àvia es feu càrrec d'ella i dels seus cinc germans. Era una àvia que els feia anar drets com un fus. Morí als 90 anys.

La Carme no va anar mai a l'escola. No aprengué de lletre, però sí a dirigir una casa i a administrar-la.

— L'àvia em va ensenyar de rentar plats, de fer dissabte, de cuinar i d'anar a comprar al mercat.

Als disset anys entrà a treballar a la fàbrica de can Sert.

— Era una indústria molt gran. Per una porta entrava la llana acabada d'esquilar dels bous, i, per l'altra, en sortien teixits i tapissos del bo i millor del món. Allí es rentaven les llanes, es tanyien, es filaven, es teixien i es confeccionaven catifes i tapissos. Quan vingué en Cametes...

— En Cametes...?

— Sí, dona; el Rei, l'Alfons XIII. Va venir a visitar la fàbrica. Temps ha que se sabia que vindria. Entre totes les treballadores li vàrem teixir una catifa esplèndida. Està exposada al Palau de Pedral-

bes. Precisament aquest estiu passat, un dia que vaig anar a fer un tomb per la Diagonal, em vaig dir: "Carme, ves a veure si encara guarden la catifa aquesta gent." Vaig entrar al Palau i la vaig veure. Sí, senyor; encara hi és! Així, d'eixerida, és la Carmeta!

La festa ha continuat força estona. Parlaments, discursets i felicitacions.

Reproduïm les últimes paraules del seu breu i concís discurs d'agraïment:

— ... No perdeu la fe en l'Església!

*Primavera arribada,
ovella esquilada.*

*D'abris i sogres
poques de bones.*

*Fins al dotze de maig
l'hivern no diu me'n vaig.*

manualitats

Final de curs

Aquest mes de maig s'acabarà el curs. Per les Festes de Sant Lluís farem l'exposició de treballs com ja va esser tradicional cada any. No deixeu de visitar-nos. Contemplem valuosos peces d'art.

Extret del Costumari Català d'en Joan Amades, us parlarem de la Primavera:

"Els pobles clàssics començaven l'any per la Primavera; feien coincidir el seu inici amb el desenvolupament de la Naturalesa.

Roma va començar l'any pel març fins al 153 a.C., en què fou traspassat oficialment al gener; això no obstant, seguiren celebrant-se amb tot llur esplendor les festes ambrosíiques, que festejaven la fi de l'hivern i l'arribada del bon temps. A França persistí el Cap d'any pel març fins al 1653 i el Papa Inocenci XII no l'establí al primer de gener fins al 1657. Els pobles celtes, germànics i eslaus, de cultura naturalista més retardada i, per tant, de civilització més tardana que la llatina, van imitar la calculació mediterrània de l'any, com ho prova l'adopció del terme **calenda**, i van seguir els carnis i evolucions del calendari llatí."

Retransys:

*Oreneta primerenca,
primavera calorenca.*

medicina

Inaugurem una nova secció del Butlletí, que podríem anomenar "El racó del metge". Donem les gràcies a la Dra. Ferré, que tan amablement ha consentit a escriure'ns un petit article per a cada número. Heus ací el primer:

L'acupuntura

L'acupuntura és una ciència que es basa en el tractament de les malalties per la punció, amb agulles molt fines, de determinades parts del cos.

Aquesta tècnica va néixer a Xina ja fa milers d'anys.

Es va començar a conèixer a Occident a finals del segle XII, però durant la dominació feudal es va tornar a extingir.

Es ara, a finals del segle XX, que l'acupuntura comença a tenir una forta empenta als nostres països.

A l'Orient té una forta dependència filosòfica, molt lligada al seu significat curatiu. Els orientals no parlen de les malalties tal com nosaltres les entenem, sinó que parlen d'energies bones i d'energies dolentes.

Es potser per això que en molts sectors rebutgen l'acupuntura com si es tractés de curanderisme o fins i tot de bruixeria.

No és pas així, car té una base científica que va sorprenent-nos cada cop més així que l'anem coneixent. I encara ens queda molt per esbrinar.

Per exemple, en el cas concret del dolor, l'acupuntura es mostra realment molt eficaç, i explicarem una mica el perquè.

El cos humà, quan sent que és agredit pel dolor, segrega a partir de les terminacions nervioses una sèrie de substàncies que s'anomenen endorfines, amb una composició química semblant a alguns analgèsics. Aquestes endorfines fan que poguem tolerar el dolor una mica més. L'agulla d'acupuntura, introduïda molt aprop d'aquestes terminacions, i amb una adequada inserció i estimulació, logra aquesta segregació d'endorfines i l'augmenta: es a dir, fa que la nostra pròpia naturalesa reaccioni en contra d'aquest dolor.

Això mateix que hem explicat, però amb altres substàncies, i de forma menys complexa, es pot aplicar a moltes altres alteracions i malalties: relaxa en cas d'ansietat, tonifica en cas de depressió, desinflama en cas d'inflamació, etc.

L'acupuntura incorporada a la medicina de sempre és, doncs, una forma de tractament alternatiu o complementari que permet ajudar-nos en la lluita contra la malaltia.

Dra. F. Ferré

Curset de sanitat

Del 5 de febrer al 1er de març d'enguany, hem fet un interessantíssim curset de sanitat (dilluns i dijous, de 10 a 12 del matí, i de 4 a 6 de la tarda), organitzat pel Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya.

L'assistència ha estat espectacular. Els temes tractats, amb un llenguatge molt a l'abast de tothom, han estat:

— *Colesterol / Arterioesclerosi / Diabetes / Artrosi, artritis i osteoporosi / Nutrició / Menopàusia / Sida, sífilis, càncer / Depressió (molt per sobre; farem un curset exprés) / Accidents i primers auxilis.*

Com podeu comprovar, els temes eren d'interès general. Les explicacions, com ja hem apuntat, molt amenes i entenedores.

Donem les gràcies a la doctora Rosa Hereu per la seva dedicació a informar-nos amb gran simpatia i bon humor.

Espereu reveure-la en alguna altra ocasió.

records d'altres temps

per Pere Solé

Capítol XXV

Teatre d'homes sols

Naturalment que el jovent no ho entén. El nostre jovent d'avui en dia no pot entendre que es pogués fer teatre amb homes sols. No comprèn com, en el teatre que vol ser un reflex de la vida quotidiana, no hi tinguéis cabuda el cinquanta per cent llarg de la humanitat. No ho entén, i ens sembla lògic que així sigui. Però nosaltres... nosaltres estàvem situats en una altra època, on fins i tot ens consideràvem ja bastant avançats, ja que en temps anteriors, jo no ho havia aconseguit, però, segons es deia, els homes i les dones es col·locaven separadets, els uns a la dreta i els altres a l'esquerra de la sala d'espectacles.

El teatre catòlic —el teatre d'homes sols, com en diem— s'extenia a bastament per tot Catalunya; una espessa xarxa de centres catòlics cobria tot el Principat, i la immensa majoria d'ells tenien el seu respectiu quadre escènic, d'aïtal manera que els diumenges es devien fer a Catalunya, fins a la dècada dels quaranta, més representacions de teatre unisexual que no pas de bisexual.

Magnífiques i quantioses obres de teatre catòlic, drames, comèdies i obres líriques, sorgien de selectes plomes com les de Ramon Pàmies, Manuel Gomis, Coma i Soler, Clovis Aymeric, Graells i Castells, Manubens i Vidal i tantes d'altres, com la del florejat escriptor i poeta mossèn Francesc Gay i Coll, màrtir de la Fe el 1936, essent rector de La Pinya. Les llibreries Quera i Millà es dedicaven a editar obres i més obres d'autors de més o menys vàlua, i en sortien drames tan

meravellosos com **L'Orfe**, **El Misteri del Bosc** i tants i tants d'altres, o aquelles comèdies tan volgudes que repetiem tots els anys, com **Fe**, **Pàtria i Amor** o **La Troca dels Embullis**. Posteriorment, la Galeria Salesiana ens nodrí d'obres de teatre gran, curosament adaptades al teatre catòlic, i divertides obres de Muñoz Seca, Arniches, etc., pogueren ser representades. També gent de la casa s'havia dedicat a adaptar obres del teatre gran, i a part de les que ja teníem "arreglades" de molt abans, en els nostres temps l'Alexandre Saló, en Ramon Ribó, en Miquel Bonet i jo mateix ens havíem atrevit a assassinar, sense miraments, senyores i donzelles, amb més o menys encert... més aviat menys que més.

També les noies tenien el seu quadre escènic que actuava esporàdicament des del dia 10 de desembre del 1927, en què, sots la direcció d'en Lluís Lamor, estrenaren amb

gran èxit **La Ventafocs**, els papers més importants de la qual foren "jugats" per les senyoretes Esperança Toboso, Ramona Torné, Tresa i Elisa Lamor, Rosalina Tralle-ro, Carme Campmany, Carme Mercadé, Neus Albalade i Tresa Piqué.

Tot anava sobre rodes fins que aparegué el problema que en diguerem "de la Mare de Déu". El paper de la Verge Maria l'havia fet sempre un noieta amb veu d'angelet, com era preceptiu en virtut del duo tan bonic de l'Anunciació. Recordo que l'any 1927 feia el paper en Cinto Bonet, de 14 anys, quan, en ple cercle nadalenc, li vingué el carvi de veu, i, com que aquesta li sortia esquerdada i rogallosa, el noi només movia els llavis, i qui cantava, entre bastidors, era en Joan Solanas, que havia fet el paper anteriorment, però que, als seus 18 anys, la veu la tenia ja d'home fet. Una de més greu: l'ignasi Mercader va fer la Maria durant tres anys, molt de mala gana per cert, però obedient a les ordres del pare, el senyor Domènec Mercader, president del Centre, que era un sant baró, però que ni de lluny es podia imaginar la possibilitat de portar la contrària al reverend consiliari. A l'escena de les esponsalles, en el temple, es veié diferents vegades l'ignasi fent l'ullet al Sant Josep, provocant la hilaritat del públic.

El quadre escènic venia demanant que el paper de la Verge l'interpretés una noia per evitar escenes com les esmentades, i també per certes paraules del text que, en boca d'un xicot, ens semblaven irreverents; però topàrem sempre amb la negativa més

Joan Roc, 5 abril 1931. **Drets:** Jaume Eies, Jaume Brasó, Josep Bartomeus, Ferran Taboso, Ramon Ribó, Francesc Vendrell, Miquel Campmany, Pasco Taboso, Eduard Cassou i Antoni Juvé; **agenoïats:** Joan Martínez, Ferran Solé i Joan Torrents; **a terra:** Pere Solé, Josep Aragall, Josep Saló i Josep Riera.
Foto: P. Solé.

absoluta del consiliari, fins que el desembre del 1932, ja cansats de demanar, es produí un "plante", exigint la innovació. Fôrem cridats a secretaria, on ens rebé amb cara de pocs amics la directiva amb el reverend al davant. Ens assegüem al banc dels acusats en Cisquet Vendrell, director d'escena, en Josep Aragall, en Joan Martínez, en Ferran Solé i un servidor de vostès. El "rapapolvo" amb què ens obeqüià Mossèn Miquel fou de campionat; després d'inútil discussió en què les nostres raons no foren ni escoltades, en Josep, en Joan i en Ferran, que eren jovenets —entre 18 i 20 anys— es mantingueren fermes i aquell any boicotejaren els Pastorets; en canvi, en Cisquet i qui us ho explica claudicàrem vergonyosament. Es digué que, en ser més vells —22 anys!— ens havíem sentit més responsa-

bles, però... què carall, per part meva confesso sense embuts que si em vaig donar va ser per no perdre el meu paper de "Lluquet"... I no va ser Verge Maria una noia fins al 1939.

Acabada la guerra incivil amb el nostre local en runes, el quadre escènic no volgué esperar-ne la reconstrucció i procedí a la preparació d'**El Divino Impaciente**, sots la direcció d'en Francesc Vendrell, obra que fou representada al local del Foment Hortenc els dies 29 de juny i 2 de juliol de 1939. Com que no s'actuava en una societat confessional, intervingueren homes i dones, tal como Déu mana, ja que està comprovat que, en temps de San Francesc Xavier, ja convivien en aquest món ambdues varietats de l'espècie humana... O no?

Més endavant presentàrem **El Verdugo de Sevilla** al local dels propietaris de la Font d'en Fargas, amb la col·laboració de les senyoretes Maria Alomar, Maria Miralles, Montserrat Rodríguez, Mercè Bosc, Lola Terrats i Tresa Rius.

El dia de Nadal del 1939 s'inaugurà el teatre provisional del Centre amb **L'Estel de Natzarret**, amb les senyoretes Giménez i Nerin en els papers de la Verge Maria i de Sant Gabriel. El 4 de febrer del 40 hi posàrem en escena **El Vedugo de Sevilla**, amb el mateix repartiment bisexual dels "Propietaris". Després d'aquesta representació, mossèn Miquel, molt amablement, ens digué: "Nois, això s'ha acabat"... i es reimplantà la veda, que no s'aixecaria fins a la vinguda de mossèn Pere Simó. Si que es permeteren les noies en els Pasto-

rets i, naturalment, en la Passió.

El 24 de setembre del 1948, el nostre estimat senyor Rector, ja monsenyor Miquel Pujol, prengué possessió de la molt important parròquia de Santa Anna, i mossèn Pere Simó ho feu de la de Sant Joan d'Horta el 21 de novembre. En aquell temps formàvem la junta directiva els Ferran Solé, Martí Brunat, Miquel Piqué, Josep Urdeix i Pere Solé, com a president, vice-president, secretari, comptador i caixer, respectivament; en Paco Toboso era el vocal de teatre i director escènic. Gràcies a una estratagemà amb la qual abusàrem un xiquet —bastant— de la confiança de mossèn Pere —i de la qual ens en feu retret, però sense oposar-se al nostre objectiu—, no ens fou pas difícil introduir-nos en un teatre més d'acord amb la vida quotidiana, un teatre on els marits parlessin directament amb la muller, els pares amb la filla i els galants amb la noia estimada, sense haver-ho de fer mitjançant una tercera persona, com un germà, l'avi o el fill de la portera... S'havia aixecat la veda de manera permanent.

Sí, s'havia aixecat la veda, però... però... quina llàstima! Aquelles obres dramàtiques tan interessants, tan ben escrites, dels Pàmies, Gomis, Gay i tants d'altres, i aquelles comèdies tan divertides, tan alegroies, que ens eren tan familiars i ens havien fet passar tan bones estones... tot allò... ja no ho veïrem mai més!

Ho torno a dir i amb la mà al cor: quina llàstima!!

Pere Solé (soci núm. 1)

En Josep Bartomeus, en el paper de "Dom Perot", de *L'Hereu de la Baronia*, obra escollida per al seu homenatge, el 14 d'octubre del 1928.
Caracterització: Lluís Lamor.
Foto: P. Solé.

Aclariment. — En l'entrevista del darrer butlletí —el 24, de març de 1990—, diu en Josep Magrans que "recordo en Manel Bartomeus, el pare de l'Albert i en Manel, fent comèdia i tocant el violí". Vull aclarir, amb l'aquiescència de l'amic Magrans, que el pare de l'Albert i en Manel, que tocava el violí i fou un dels millors actors dramàtics que trepitjaren el nostre escenari, es deia Josep Bartomeus, inoblidable amic amb qui, juntament amb en Josep Urdeix, formàrem un tercet inseparable durant bastants anys. En Manel era el seu germà gran que viu encara, i que per molts anys! També havia fet teatre, si bé no gaire temps, a la primera meitat de la dècada dels vint. Crec que l'aclariment era obligatori.

P.S.S.

El dia 13 de juny, que caurà en dimecres, es farà una ballada a la Casa de Madrid d'aquí a Barcelona, per part dels dansaires del nostre Cos de Dansa.

El dia 16, també de juny, dissabte, s'anirà a ballar al Col·legi Sagrat Cor de Maria del carrer Sabastida.

I el diumenge 17, també de juny, a dos quarts de sis de la tarda, farem la ballada de final de curs de tots els grups, en la qual tots veurem els progressos dels nostres dansaires.

Durant el mes d'agost —concretament, el diumenge 19— el Cos de Dansa prendrà part en el festival de Dansa de Cáceres (Montermoso).

I, així, sense parar...

tennis de taula

El C.P.H., classificat

Horta, a 26 mesos de l'inici de la XXV Olimpíada de l'Era Moderna. El C.P.H., classificat per a jugar els Campionats d'Espanya de Juvenils...

Finalitzada la temporada 1989-1990 de Tennis de Taula, tot seguit en farem un breu resum.

El nostre equip de segona categoria catalana està classificat per a jugar la Copa Catalana, després d'una bona temporada. Els nostres equips de tercera i comarcal, amb bons resultats, han mantingut la categoria en la qual participava cadascun. Al mateix temps, la parella formada per Jaume Miró i Felip Olivera

ha assolit el 3r lloc en el Campionat de Catalunya d'aquesta modalitat que es va celebrar a Sallent.

Els millors resultats d'aquest any, però, han estat els obtinguts per l'Equip Juvenil, car, després de lluitar tota la temporada, ha aconseguit per al C.P.H. la classificació per a participar en els Campionats d'Espanya que se celebraran a Mazarrón (Múrcia).

Així, doncs, el calendari que hauran de seguir serà el següent:

5 maig 1990: Campionat de Barcelona (per als llocs 4 al 6).

19-20 maig: Campionats

TORNEIG INFANTIL DE TENNIS-TAULA

**DIA: 9 JUNY 1990
HORA: 10 MATI**

**LLOC:
SALA DE TENNIS-TAULA DEL C.P.H.**

**EDAT:
DE 9 A 15 ANYS,
APROX.**

**INSCRIPCIONS:
BAR DEL C.P.H.,
FINS AL 8-6-90**

**TELEFON
427 73 27**

de Catalunya, a Riudellops de la Selva.

4-9 juliol: Campionat d'Espanya de Juvenils, a Mazarrón.

L'Equip Juvenil està format per: Pablo Fernández i Muñoz, Roger Guiarch i Nogué, Hèctor Montañana i Calvillo, i Florenci Grau i López.

Festes de Sant Lluís. Nit del 8 al 9 de juny: 24 edició de les 12 hores de Tennis-Taula, per a Jugadors del C.P.H. Federats.

9 de juny, 10 del matí: Torneig Infantil de Tennis-Taula, per a Socis del C.P.H.

Pep Xarxa

Una carta

Aquesta carta l'hem enviada als diaris de la ciutat i a l'alcaldia de Rupit:

Barcelona, 23 d'abril de 1990

Senyor Director,

Som un grup de nois/les amb edats compreses entre els 14 i els 17 anys (Pioners/Caravel·les) de l'Agrupament Escolta Sir Alexander Fleming de Barcelona i que, alhora, estem dins de l'entitat Minyons Escoltes i Guies de Sant Jordi de Catalunya.

Una de les coses que més ens agrada és fer excursions, rutes i pics per tal d'aprendre a conèixer i estimar tot el que ens envolta.

Aquest Setmana Santa hem fet la ruta de les Guilleries (Santa Maria de Corcó "L'Esquirol", Cantonigròs, Rupit i Taveret). Hem observat que, concretament al poble de Rupit, la irresponsabilitat de la gent ha arribat a situacions alarmants i deplorables. Hi havia i hi ha persones (si podem anomenar-les així) que ho omplen tot de deixalles, tenen els ràdio-cassettes amb la música tan forta que des d'un quilòmetre se'ls sent a la perfecció i, a més a més, fan foc enmig de la muntanya, infringint, així, una de les normes més importants per a la conservació dels boscos de Catalunya.

Hem de remarcar el fet que una parella de guardes forestals que passaven per allà van fer cas omís del que veien.

Ve de la pàg. 18

amb el fullet que havien rebut al moment d'entrar al temple.

S'arribà al credo, i ja Mn. Angel era sacerdot amb plenitud de facultats: Havia estat presentat al bisbe i s'havia demanat que fos ordenat prevere. El bisbe l'havia examinat i li havia recordat les obligacions del ministeri. El candidat s'havia compromès a complir-les i havia fet promesa d'obediència. Els bisbe i els sacerdots presents li havien imposat les mans. Se li havia imposat la casulla, crismat les mans i lliurat el calze i la patena...

Ja no falta res i el bisbe el saluda amb el bes de la pau, i així mateix ho fan tots els preveres presents. I es reprèn la missa, la primera missa de Mn. Angel, nou prevere de l'Església de Barcelona, amb l'Ofertori que esdevé més solemne. Fan les ofrenes al Sr. Bisbe uns quants representants del Consell Pastoral i de les diverses activitats de la parròquia.

Què volem destacar més? El sermó de Mons. Martínez Sístach dient-nos que aquell acte lligava molt amb la diada del Bon Pastor...?, ¿la meti-

Després d'aquestes paraules, que esperem que serveixin per conscienciar la gent, ens acomiadem cordialment.

*Pioners/Caravel·les
Agrupament Escolta Sir
Alexander Fleming
(Barcelona)*

P.D.— Ens agradaria que publiquessin aquesta carta pel bé de tots i de les Guilleries. Entre tots ho aconseguirem!!

culosa celebració del ritu...?, ¿el gran nombre de joves que assistia a la cerimònia...?, ¿la gentada que s'acostà a combrregar...?

Tot, tot era admirat. L'emoció era intensa; en més d'uns ulls, hi espurnejaven les llàgrimes, però, al final, es varen rompre tots els motlles quan el nou prevere donà les gràcies als seus pares, i fou ofert un gran ram de flors a la seva mare. En arribar aquest moment, els assistents esclataren en un càlid i entusiasta aplaudiment que es perllongà molta estona.

En sortir, tots fòrem obsequiats amb un refresc, al local d'esports de la parròquia.

Tothom estava satisfet i emocionat i se sentien comentarís com: "Quin greu m'hauria sabut si m'hagués deixat perdre aquest acte!"

Mn. Jesús, nosaltres preguem que Déu us benecixi i us dongui forces; ens posem a la vostra disposició i us demanem que la Joventut i el Centre Parroquial us siguin com la nineta dels ulls, i que en la vostra agenda, carregada d'activitats, hi figurin en lloc important.

Antoni Caminal i Serret

les nostres fonts

per Miquel Tormos

Capítol XIII

La Font del Roure

Un de tants llocs que em cridà l'atenció per les peculiaritats inherents del terreny va ésser Sant Genís dels Agudells. Sembla que el nom deriva de la toponímia "terres d'aigües".

Un tomb per les rodalies em va fer desistir de trobar-hi cap fontana natural.

A redós de l'ermita i disseminades per les rodalies hi havia diverses masies envoltades de conreus. Gairebé totes tenien basses de rec o, si més no, pous d'on extreien l'aigua del subsòl per cobrir les necessitats. Cert que poques eren les masies en les quals brollava un aigüaneix, però també n'hi havia.

Costa pensar que totes les fonts són eixutes o bé desaparegudes. Un desgavell de cases s'enfilen muntanya amunt sense ordre ni concert. Els habitatges són construïts fins i tot dins del torrent. Si en d'altres temps existien fonts, ara deuen ser soterrades pels fonaments de les cases o desviades cap a les clavegueres.

Per trobar una fontana natural (repeteix "natural" perquè no es confongui amb les canalitzades per l'Ajuntament) haurem de pujar el costat carer de Costa Pacheco, fins al final. Un xic més amunt d'on s'acaba l'asfalt, hi ha un graciós planell orlat de joves arbres i, al bell mig, protegida per un àmpit de pedra, la **Font del Roure**. Mercès a la voluntat de la gent del barri, es va formar el

"Col·lectiu Sant Genís dels Agudells", que s'ha preocupat d'arranjar l'entorn i la font, salvant un cabalós doil d'aigua.

Aquest mateix col·lectiu ha arranjat la **Font del Bacallà**. (En un altre butlletí ja va ésser explicat.) No tan sols tenen cura de les fonts, sinó que són impulsors, conscienciant la gent a la repoblació forestal, donant exemple, any rera any, amb unes massives repoblacions d'arbres en el massís de Colserola. Són d'un civisme digne d'imitació.

L'ermita de Sant Genís. Havent desistit de trobar cap altra fontana, la curiositat em portà a l'ermita de Sant Genís dels Agudells. És d'origen romànic. Possiblement fou construïda sobre un altre temple anterior. Prova evident, n'és el símbol dels antics cristians, el peix, que hi ha gravat en una pedra col·locada en la façana, a la dreta de la porta d'entrada, i, dins de l'ermita, alguns vestigis pre-romànics, com la nau amb volta de canó, i, a ponent, la porta dovellada.

Amb el pas del temps, l'església ha sofert diversos arranjaments que han anat canviant-li la imatge original. Per això, ara tenim la impressió d'estar veient un edifici d'aparença gòtica amb un peculiar campanar.

Se suposa que l'ermita de Sant Genís fou fundada pel comte Sunyer el 931. La primera notícia documental és del 1028, any en què fou proclamada parròquia.

Com a anècdota curiosa, diguem que és l'única ermita del municipi de Barcelona que conserva el cementiri parroquial al seu costat.

La primera destrossa important que va patir consta de l'any 1697, quan els francesos la varen fer malbé. Tants cops com ha estat malmesa, tants cops ha estat recomposta, i, així, fins a arribar als nostres dies.

L'esbelta torre de quadrat campanar s'albira des de lluny; té una personalitat característica, mescla de diverses transformacions, a causa de les restauracions que ha calgut fer-hi.

El que és cert és que ha resistit a través del temps tots els embats adversos, mostrant amb orgull la seva història impregnada en les pedres.

Miquel Tormos i Rami

Noces de paper

A poc a poc, pas a pas, com aquell qui res, discretament, sense fer teresa, hem arribat al número 25 d'aquest modest Butlletí del Centre Parroquial de Sant Joan d'Horta.

Suposem que tu, lector apassionat, ja te n'has adonat.

Amo aquest exemplar, de juny del 1990, que tens a les mans, lector apassionat i col·leccionista, arribes a tenir una col·lecció de 25 números, amb un total de 336 pàgines.

El primer número veié la llum el mes d'abril de 1985. D'aleshores ençà, hem anat sortint, si fa no fa, cada trimestre. (L'any 87, cada dos mesos!) És poqueta cosa, si vols, però, com diuen els castellanoparlants: menys dona una pedra.

En fi, tot sigui a fi de bé, i endevant les abes!

El Coordinador